

Vrijdag 5 december 2014,

Toespraak van JOKE SCHAUVLIEGE

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Slottoespraak Conferentie Luchtkwaliteit - Brussel

(slechts het gesproken woord telt)

Dames en heren,

Dank voor uw deelname aan deze conferentie. Luchtkwaliteit is omwille van haar impact op het leefmilieu en de volksgezondheid een milieuthema dat terecht onze aandacht vraagt. Uw aanwezigheid vandaag toont aan dat u het belang van een goede luchtkwaliteit deelt en dat u mee uw schouders wil zetten onder mogelijke oplossingen.

Luchtverontreiniging kent geen grenzen. Heel wat regelgeving komt daarom op Europees en internationaal niveau tot stand. Het gaat in de eerste plaats om de richtlijn nationale emissieplafonds en de diverse richtlijnen rond luchtkwaliteit. Het Vlaamse beleid dat in de voorbije jaren werd uitgewerkt om aan al deze Europese verplichtingen te voldoen, heeft duidelijk resultaat opgeleverd. De afgelopen jaren en zelfs decennia, zijn al veel inspanningen geleverd om onze luchtkwaliteit te verbeteren. Ik denk daarbij aan normering van industriële installaties en elektriciteitscentrales, zwavelarme brandstoffen, specifieke milieuvoorwaarden voor de beheersing van de niet-geleide stofemissies door op- en overslag van droge bulk, emissiearmetechnieken en -stallen in de landbouw, vergroening van wegverkeer en scheepvaart, strengere productnormen voor verwarmingsinstallaties, en ga zo maar door.

Hierdoor is de luchtkwaliteit op alle plaatsen in Vlaanderen sterk verbeterd, én is het aantal meetpunten en plaatsen waar de Europese grenswaarden nog niet worden gerespecteerd, sterk teruggedrongen. Voor de meeste pollutanten worden de grenswaarden ondertussen overal gehaald.*

We zijn dus op de goede weg, en ik wil die goede weg graag verder bewandelen. Want ondanks de positieve trends, blijven er nog knelpunten. Zo stellen we vast dat in binnenstedelijk gebied, langs drukke verkeersaders en in bepaalde industriële zones de luchtkwaliteit nog moet verbeteren. De grenswaarden voor stikstofdioxide en PM₁₀ worden op een aantal plaatsen overschreden en de depositie van stikstof op onze natuurgebieden ligt vaak nog te hoog. Ik wil de komende jaren aan een oplossing voor deze knelpunten blijven werken, zodat we binnen vijf jaar kunnen vaststellen dat onze luchtkwaliteit, en dus ook onze gezondheid, nog verder verbeterd is.

Dames en heren,

In de **industrie** werden de afgelopen jaren aanzienlijke reducties gerealiseerd. Door een combinatie van stringente Vlaremwetgeving, milieuvergunningenbeleid en milieubeleidsovereenkomsten daalden de emissies van fijn stof, NO_x, vluchtige organische stoffen en zwaveloxiden sinds 2000 met 44 tot 70%. We kunnen echter niet op onze lauweren rusten: de technologie wordt steeds beter en wij moeten er voor zorgen dat op elk moment, nu en in de toekomst, de beste beschikbare techniek wordt toegepast zodat ook groei van onze industrie gevrijwaard blijft. Ook vandaag nog zijn bijkomende reducties mogelijk, en samen met de betrokken bedrijven en sectoren zullen we nagaan hoe dat kan gebeuren.

De **transportsector** en voornamelijk het dieselwegverkeer heeft een zeer belangrijke bijdrage aan de totale NO_x-emissies. Hierdoor zijn er knelpunten met stikstofdioxide langs belangrijke verkeersaders en op binnenstedelijk gebied. Belangrijke maatregelen die in uitwerking zijn, zijn de kilometerheffing voor vrachtwagens (voorzien in 2016) en een wettelijke kader voor lage emissiezones (LEZ). Een belangrijke verwezenlijking uit de vorige legislatuur was de hervorming van de belasting op inverkeerstelling (BIV), die mede aan basis ligt van de verschuiving naar milieuvriendelijkere voertuigen. Samen met mijn collega, bevoegd voor financiën, wens ik op korte termijn ook de jaarlijkse verkeersbelastingen te hervormen en te koppelen aan de impact van de wagen op van de luchtkwaliteit.

Ik word ook steeds meer geconfronteerd met bezorgdheden van burgers over rook- of geurhinder afkomstig van **houtkachels** in hun omgeving. Ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het is dat mensen hun houtkachel correct en op een verstandige manier gebruiken. Het geeft geen zin om nieuwe wetgeving en regeltjes te blijven ontwikkelen, als de mensen zelf niet willen inzien dat je in een houtkachel geen petflessen of

andere rommel mag verbranden, alleen al omwille van hun eigen gezondheid. Nog veel te weinig beseft men dat je er goed aan doet een performant toestel aan te kopen en je woning goed te isoleren waardoor je minder moet stoken en dus minder verontreinigende stoffen de lucht in stuurt. Ik zal daarom voluit blijven inzetten op sensibilisering over het verstandig gebruik van houtkachels.

Voor stikstofdioxide en fijn stof zijn er afgebakende **zones met verhoogde concentraties** en overschrijdingen. Daarom werden er specifieke plannen voor deze zones uitgevoerd. In maart 2014 trad voor de haven en de stad Antwerpen een vervolgactieplan voor een betere luchtkwaliteit in werking. Voor de haven en de stad Gent is een actieplan in volle ontwikkeling. Op een conferentie in april 2014 gaf ik daarvoor in Gent het startschot. Deze plannen bevatten zonespecifieke maatregelen voor alle sectoren die een significante bijdrage hebben.

Dames en heren,

De luchtkwaliteit in een land wordt niet alleen bepaald door lokale uitstoot, maar voor een belangrijk deel ook door buitenlandse import. Voor het verbeteren van de luchtkwaliteit in Vlaanderen is het dus noodzakelijk dat ook de ons omringende landen bijkomende inspanningen doen. Daarom pleiten we als Vlaanderen in het kader van de lopende herziening van het **Europese luchtbeleid** voor communautaire maatregelen die tot een belangrijke verbetering van de luchtkwaliteit zullen leiden maar tegelijk zorgen voor een level playing field in Europa.

Tot slot wil ik nog de aandacht vestigen op een belangrijk luchtkwaliteitsitem, dat de laatste tijd regelmatig in de media aan bod komt. Met name het teveel aan stikstof dat op in **beschermde natuurgebieden** over gans Europa terecht komt. Zowel de industrie, de transport- als de landbouwsector zullen hun steentje moeten bijdragen. Daarom heb ik een breed overleg opgestart waarin alle betrokken actoren hun stem hebben, met als uiteindelijk doel een evenwichtige en billijke verdeling van de inspanningen. De discussie is niet eenvoudig, maar wel noodzakelijk, en ik ben ervan overtuigd dat we met zijn allen in staat zijn om de stikstofdepositie op onze natuurgebieden op een duurzame manier verder terug te dringen.

Dank voor uw aandacht en ik wens u nog een aangename afsluiting van de dag.

Joke Schauvliege

Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw